

15 kwietnia 1945 r. rozpoczyna pracę w Szkole Podstawowej nr 1. Warto nadmienić, że do 25.04.1946 r. obie pelplińskie podstawówki – co dzisiaj wydaje się niewiarygodne – mieściły się w jednym gmachu: przy ul. Sambora 5. Dopiero po wyremontowaniu po działaniach wojennych budynku przy ul. Kościuszki można było tam zacząć nauczanie. Nowym kierownikiem Szkoły Podstawowej nr 2 został wtedy Antoni Szyc (Schütz). Wraz z nim przenosi się do „dwójki” także Aleksandra Balzer. 1.06.1946 r. zawierają związek małżeński, w którym będą trwać ponad 50 lat.

Aby uzupełnić swoje kwalifikacje zawodowe, w 1946 r. zapisuje się na Wyższy Kurs Nauczycielski zorganizowany przez Związek Nauczycielstwa Polskiego. Po jego ukończeniu 9.04.1949 r. składa stosowne egzaminy upoważniające do nauczania języka polskiego i geografii. W 1947 r. uczeńszcza jeszcze na kurs kierowników świetlic szkolnych.

W pelplińskiej „dwójce” uczyła osiemnaście lat, przede wszystkim języka polskiego. Jak wspominają jej uczniowie i dużo od niej młodsze współpracownicy, była nauczycielką rzetelnie wykonującą zadania wynikające z nałożonych na nią obowiązków. Organizowała konkursy, wystawy książek i czasopism, przygotowywała programy artystyczne, apele, akademie, prowadziła kronikę szkolną. To w tej kronice czytamy: „21 czerwca 1947 r. z inicjatywy opiekunki Samorządu Uczniowskiego Aleksandry Szyc zorganizowano pierwszą wycieczkę szkolną nad morze do Gdyni. W wycieczce brało udział 53 uczniów. Uczestnicy wycieczki zebraли się w szkole o godz. 2.00 w nocy. Nim wyruszone na stację odśpiewano

„Kiedy ranne”. Dzieci wróciły do domu zmęczone, ale pełne wrażeń”⁴.

Wspólnie z mężem prowadziła kursy doszkalające dla młodzieży, która ze względu na działania wojenne nie ukończyła szkoły powszechnej. Włączyła się także w popularną w pierwszych latach powojennych akcją walki z analfabetyzmem. Opiekowała się sierotami, w tym także tymi, które straciły rodziców w wyniku działań wojennych i zostały przybrane przez pelplińskie rodziny. Jak wielu nauczycieli w tamtym okresie zaangażowana była w organizację szeroko pojętego życia kulturalnego w mieście. Była wśród tych, którzy współtworzyli Miejską Bibliotekę Publiczną w Pelplinie. Z ramienia Miejskiego Komitetu Bibliotecznego organizowała w 1947 r. akcją zbiórki książek.

Kompetencje i zaangażowanie Aleksandry Szyc przyczyniły się do powołania jej przez Inspektorat Oświaty na kierownika ogniska metodycznego dla nauczycieli języka polskiego szkół podstawowych powiatu tczewskiego. Tę odpowiedzialną funkcję pełniła od 1958 do 1967 r. Organizowała lekcje pokazowe, hospitowała zajęcia, przygotowywała konspekty lekcji, rozkłady materiału. Otaczała opieką młodych nauczycieli języka ojczystego.

Od 1.09.1964 r. przeszła do pracy w Liceum Ogólnokształcącym w Pelplinie. Był to dla niej zapewne awans, ale i nowe wyzwanie. Tym bardziej, że miała zastąpić dwoje doskonałych, trzymających wysoki poziom, polonistów: małżeństwo Emilię i Zdzisława Mrozków, którzy przeszli do pracy w

⁴ Cyt. za: *60 lat pelplińskiej „Dwójki”*, pr. zbior. pod red. Barbary Nabakowskiej, Pelplin 2005. s. 12.

Liceum Pedagogicznym w Kościerzynie. Aleksandra Szyc wspomniana jest przez dawnych absolwentów pelplińskiego ogólniaka jako nauczycielka stosująca tradycyjne metody nauczania i czyniąca wiele, aby uwrażliwić uczniów na piękno literatury, szczególnie romantycznej. Jak głosi legenda, twórczości Adama Mickiewicza poświęcała więcej czasu niż przewidywał program nauczania.

1.09.1969 r. przeszła na emeryturę, ale jeszcze przez kilka lat (do 1973 r.) pracowała w pelplińskim Liceum Ogólnokształcącym w niepełnym wymiarze godzin – w tym także jako bibliotekarka.

Szycowie mieszkali w przedwojennym domu na Okoniewie przy obecnej ul. bpa Dominika (d. Świerczewskiego). Jako bezdzietne małżeństwo wychowywali siostrzeńca pani Aleksandry – Jurka. W przydomowym ogrodzie mieli drzewa owocowe i uprawiali... szparagi, co w tamtych czasach nie było tak powszechne. Przyjaźnili się z kilkoma pelplińskimi rodzinami, m.in. Barbarą (długoletnią nauczycielką, a później wicedyrektorką Szkoły Podstawowej nr 2) i Kazimierzem (głównym technikiem i dyrektorem technicznym cukrowni Pelplin) Zaborowskimi. Barbara Zaborowska wspomina swoją starszą koleżankę jako pracowitą i zdyscyplinowaną nauczycielkę oraz godną zaufania przyjaciółką, a także osobą mocno związaną z Pelplinem. Dlatego niełatwo było jej się przeprowadzić do Wejherowa, gdzie spędziła z mężem ostatnie lata życia.

W 1995 r. Rada Miejska, doceniając wkład w rozwój pelplińskiej oświaty i zaangażowanie w działalność na rzecz lokalnej społeczności, przyznała Aleksandrze i Antoniemu Szycom medale

„Zaśluzony dla Miasta i Gminy Pelplin”.

Aleksandra Szyc zmarła 12 września 2002 r. i 14 września tego roku została pochowana obok zmarłego pięć lat wcześniej męża na nowym cmentarzu przy parafii pw. Trójcy Świętej w Wejherowie. W ceremoniach pogrzebowych uczestniczyły delegacje dwóch pelplińskich szkół, z którymi związane było zawodowe powołanie Aleksandry Szyc: SP nr 2 i LO.

Bogdan Wiśniewski

Bibliografia

1. Archiwum Miejskie w Tczewie, Teczka 2/142 Antoni Szyc, Aleksandra Szyc.
2. *Cmentarz parafialny w Wejherowie (nowy)* [Strona internetowa], http://mogily.pl/wejherowonowy/szycaleksandra_623819 dostęp 15.04.2020 r.
3. Czapiewska M., *Pani Aleksandra Szyc nie żyje*, „Informator Pelpliński” 9/134, 2002 (dodatek „Co słycać w Zespole Szkół nr 2”).
4. *Rzut oka. Jednodniówka wydana z okazji dziesięciolecia Szkoły Wydziałowej w Pelplinie*, Pelplin, w maju 1931 r.
5. Kozłowski N., *Nauczyciele Tczewa i powiatu tczewskiego w latach okupacji hitlerowskiej 1939-1945 (Działalność i martyrologia)*, w: „Przegląd Historyczno-Oświatowy”, rok XX, 2(76), Warszawa kwiecień – czerwiec 1977.
6. Nabakowska B. (red.), *60 lat pelplińskiej „Dwójki”*, Pelplin 2005.
7. Sanojca K., *Szkoła jako instytucja pracy. Pozycja prawna i problemy zawodowe nauczycieli szkół państwowych w okresie Drugiej Rzeczypospolitej*, http://rcin.org.pl/ihpan/Content/66161/WA303_85545_9357-Metamorfozy_9_Sanojca.pdf dostęp 15.04.2020 r.
8. Solecki B., *120 lat cukrowni „Pelplin”*, Pelplin 1999.
9. Szyc A., *Ocalić od zapomnienia*, „Informator Pelpliński” 3/32, 1994.
10. Szwoch R., *Redaktorzy, drukarze i współpracownicy „Pielgrzyma” (1869-1939)*, w: *Współpracownicy „Pielgrzyma”*, pod red. B. Wiśniewskiego, Pelplin 2019.
11. Wiśniewski B., *Ja – Biblioteka. Jubileusz 70-lecia Miejskiej Biblioteki Publicznej im. Ks. Bernarda Sychty w Pelplinie*, Pelplin 2017.
12. Wiśniewski B., *Kopa lat. 60-lecie Liceum Ogólnokształcącego w Pelplinie*, Pelplin 2011.
13. Wywiad telefoniczny z Barbarą Zaborowską [14.04.2020].

WYCIECZKA KLAS MATURALNYCH DO WIELICZKI 1968. SIEDZA: ALEKSANDRA SZYC I MARIA KLIMOWICZ